

DRUGI SUSRET GEODETA HRVATSKE — TROGIR
LISTOPAD 1976.

Učesnici 1. Susreta geodeta Hrvatske, održanog mjeseca listopada 1976. godine na Plitvičkim jezerima zaključili su, da se ponovno sastanu za 3 godine, prepuštajući Savezu geodetskih inženjera i geometara Hrvatske da izabere mjesto slijedećeg susreta.

Kako je 1. Susret geodeta Hrvatske organizaciono provelo Društvo geodetskih inženjera i geometara grada Zagreba, to je za izbor kolegijalne sredine i Društvo koje će ugostiti svoje kolege, dogovorno izabrano Društvo geodetskih inženjera i geometara grada Splita, time da neposredni domaćin 2. Susreta bude grad Trogir.

Osebujan je gradić Trogir u srcu Dalmacije, riznica kulturne ostavštine hrvatskog naroda, mjesto u kojem je majstor Radovan stvorio i ostavio iza sebe vrhunac klesarske umjetnosti tadašnje Hrvatske, koji je svojim djelima nadmašio graditeljstvo cijelog poznatog ondašnjeg romaničkog Mediterana. Ljepotu i bogatstvo prirode iskoristili su naši preci i sačuvali nam na sjevernom ulazu u Kaštelanski zaljev, najljepšu Kaštelu-Trogir.

Surovost kamenog zaleđa te utjecaj blagog i bogatog zaobalja, oblikovalo je narav današnjeg Trogirana. Prema potrebama i prilikama oštrog a u svako doba dobronamjernog pristupačnog domaćina.

Takav Trogir i naši domaćini, ugostili su 22 i 23. listopada geodetske stručnjake iz cijele Hrvatske, pružajući im u svom gradu Olimp muzejskih vrijednosti, ljudsku dobrodošlicu svojstvenu splitskom mentalitetu a prostorno u jednom od najvećih hotela na Jadranu, u Medeni poželjan komfor, što je posebno u ranoj jeseni, uz posebno lijepo vrijeme dalo 2. Susretu geodeta Hrvatske i posebno dragi ugođaj.

Organizacija 2. Susreta je pohvalno provedena uz veliku i izdašnu pomoć općinskih Zavoda za katastar i geodetske poslove gradova Trogira i Splita, geodetskih OUR-a grada Splita i to Zavoda za izmjeru zemljišta i Geoprojekta. Od pojedinačnih suradnika posebno su doprinjeli svojim osobnim zalaganjem Ing. Kažimir Mikulić, direktor Zavoda za katastar i geodetske poslove općine Trogir zajedno sa svim svojim suradnicima te Zujić Ante, geometar, predsjednik Društva GIG Split i podpredsjednik Saveza GIG Hrvatske.

Da bi ova društvena manifestacija dobila i stručno posebnu težinu i značaj, pripremljeno je, i istovremeno održano Savjetovanje o temi: »GEODETSKI KADROVI I SKOLSTVO«.

Naslov i tema Savjetovanja odabrana je posebno u vezi problema i poteškoća domaćina, jer se u splitskoj zajednici općina odnosno u Dalmaciji osjeća najveći manjak geodetskih stručnjaka kao i poteškoće oko školovanja novih i doškovanja postojećih geodetskih kadrova.

Geodetski stručnjaci, kojih je bilo zajedno sa članovima obitelji prisutno 686, smještenih u hotelu Medena, bili su počašćeni posebno prisustvom republičkog sekretara za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SR Hrvatske *dr Stipe Šuvara*, zatim pokrovitelja skupa, predsjednika općine Trogir *Tonka Franića*, rukovodioca konferencije SKJ za Dalmaciju *Venceslava Kovačevića* i *Sibe Kvesića*, tajnika republičkog SIZ-a za usmjereni obrazovanje *Jerka Mindoljevića*, skoro svih profesora Geodetskog fakulteta u Zagrebu, predsjednika Saveza GIG-a Jugoslavije *Ivana Budera* dipl. inž., te direktora Rep. geod. Uprave *Vladimira Mačkovića* dipl. inž.

Savetovanju i 2. Susretu prisustvovali su predstavnici Društva geodeta Poljske i Mađarske, koji je podnio opsežan referat.

Savez GIG Hrvatske izdao je prilikom Savjetovanja prigodnu publikaciju koja je na 83 stranice i u nakladi od 700 primjeraka sadržavala iznijete referate i saopćenja i to:

Dragutin CAR, dipl. ing.: Zagreb, Proslav i pozdrav učesnicima 2. Susreta geodeta; *Marijan BOŽIČNIK* dipl. ing.: Zagreb, O geodetskim kadrovima i školstvu. Osvrt na usvojene zaključek i mišljenja od 1953. godine do danas.

Borko LIČAN, dipl. ing.: Rijeka, Stanje kadrova i problemi njihovog školovanja na području riječke zajednice općina.

Uroš ŠAFRANKO dipl. ing., Split: Potreba i mogućnost školovanja geodetskih stručnjaka u Dalmaciji.

Dragomir KLOBUČAR, dipl. ing. Zagreb.; Stanje i potreba za geodetskim kadrom u geodetskim OUR-ima i organima uprave skupština društveno političkih zajednica u SR Hrvatskoj.

Zvonko ZIDAR, dipl. ing., Zagreb.; Srednje stručno školstvo u SR Hrvatskoj.

Prof. dr. Ljerka DOČKAL, Zagreb.; Reforma studija na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Doc. dr. Vjenceslav MEDIC, Zagreb.; Izvanredni studij na Geodetskom fakultetu u Zagrebu.

Prof. dr. Zvonimir NAROBÉ, Zagreb.; Studij za stjecanje više stručne spreme Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Srećko RADETIĆ, geodet, Rijeka.; Doškovanje geodetskih kadrova.

Doc. dr. Paško LOVRIC, Zagreb.; Praktički rad studenata.

Prof. Mato JANKOVIĆ, Zagreb.; Postdiplomski studij.

Doc. Krunoslav ŠMIT, Zagreb.; Fotogrametrijska izobrazba kadrova u SR Hrvatskoj.

Doc. dr. Paško LOVRIC, Zagreb.; Školovanje kartografskih kadrova u SR Hrvatskoj.

Nakon obaveznog programskog dijela Savjetovanja održane su rasprave i data mišljenja od kojih je vrijedno naznačiti obrazloženje republičkog sekretara SR Hrvatske, dr. Stipe ŠUVARA, koji je zorno i realno predočio značaj i ciljeve reformiranog školstva u budućnosti kao i sadašnja nastojanja koja vode tome cilju, te što pojedine struke kao i geodetska mogu očekivati od reforme i konačno dao je sugestiju kako i na koji način bi trebalo u budućnosti osiguravati nove kadrove i konačno izrazio je i svoj osobni stav prema osnivanju novih škola srednjeg stupnja u pojedinim gradovima Hrvatske a izvan Zagreba.

Zaključke Savjetovanja, s obzirom da se radi o naročito teškoj materiji, koja ne podnosi šablone, jer kadrovi i njihovo osiguranje u mjeri u kojoj su oni potrebni u pojedinoj regiji i u pojedinom vremenskom razdoblju, a k svemu tome i prilagođeno školstvo, zaista je odgovorno i teško donositi. Komisija za školstvo, zajedno s komisijom za zaključke, zadovoljila se je time i izradila i ponudila »preporuke«, koje bi Savez GIG-a Hrvatske i svi zainteresirani trebali u budućnosti provesti u život.

Najčvršći zaključak 2. Susreta geodeta Hrvatske bio je da se 3. Susret održi po mogućnosti koncem 1979. godine, najvjerojatnije na otoku Krku, koji će u to vrijeme već biti povezan mostom s kopnom. Domaćin 3. Susreta bit će Društvo geodetskih inženjera i geometara grada Rijeke.

Društveni dio 2. Susreta geodeta Hrvatske bio je bogato pripremljen te je bez sumnje ostao svim prisutnim učesnicima u ugodnom sjećanju.

Učesnici su imali prilike da se detaljno upoznaju umjetničkim i povijesnim znamenitostima Trogira na izvanrednom predavanju kojeg je održao Prof. mr. Ive Babić na temu »Trogir grad muzej«, popraćen veoma lijepim projekcijama u boji. Hidrografski Institut JRM uputio je hidrografski brod »Andrija Mohorovičić«, na kojem su učesnici imali prilike da se upoznaju s najnovijim instrumentima za hidrografska i oceanografska istraživanja i prema tome najsuvremenijom tehnologijom hidrografskog premjera.

Na završnoj večeri upriličen je bogati muzički i baletni program, na kojem je učestvovala i renomirana folklorna klapa Trogira.

Savez geodetskih inženjera i geometara Hrvatske nije učesnike opterećivao posebnim troškovima, pa je sama organizacija za Savez predstavljala izvanredan napor.

Na ovom susretu geodeta Hrvatske obavljen je jedan veoma važan akt za razvoj i unapređenje školstva i znanstvenog rada i suradnje između organizacija udruženog rada i Geodetskog fakulteta u Zagrebu — potpisan je SAMOUPRAVNI SPO-RAZUM o nastavnoj, znanstvenoj i stručnoj suradnji na području geodezije s organizacijama udruženog rada u Hrvatskoj.

Tom prilikom održao je dekan Geodetskog fakulteta Prof. Veljko Petković uvodno izlaganje, u kojem je istaknuo korist i potrebe udruživanja svih zainteresiranih faktora na unapređenju stručnog obrazovanja, te razvoja znanstvene djelatnosti na polju geodezije. Pri tome je naglasio da samoupravni udruženi rad treba da bude osnovni činilac pri određivanju ciljeva i programa znanstvenog istraživanja, a također i osiguranja materijalne osnove i sredstava za njegov razvoj.

Reforma školstva nužno zahtijeva obostranu suradnju prakse i škole, jer će jedino na taj način obje strane imati vidljive koristi. Predloženi Samoupravni sporazum prvi je korak u daljnjem postupku udruživanja rada i sredstava naših radnih organizacija i fakulteta, koji će se u daljnjoj suradnji dopunjavati i usavršavati.

Marijan Božičnik dipl. inž.

PROMOVIRANI PRVI MAGISTRI NAUKA
na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

Na Geodetskom fakultetu Zagreb promovirano je 18. prosinca 1976. prvih sedam magistera nauka kako slijedi:

Marko Gostović: dipl. inž. — odbranio je magistarsku radnju pod naslovom »Prva i druga agrarna reforma u Subotici, njen utjecaj na organizaciju teritorije«, time je stekao naslov magistra nauka iz područja geodezije.

Radnja obuhvaća 65 strojem pisanih strana formata A4, sa 13 tabela, 8 crteža unutar teksta, te 12 priloga kopija planova. Podijeljena je na šest poglavlja, u kojima se analiziraju agrarno-posjedovni odnosi u Subotici u periodu od 1702-1918., prve agrarne reforme 1920-1934, te druge reforme 1945-1946., njihov utjecaj na osnivanje novih naselja i radne zone u njima, kao i osnivanje društvenog sektora u poljoprivredi za vrijeme druge agrarne reforme.

U međuvremenu kandidat je obranio i doktorsku dizertaciju na Geodetskom fakultetu i promoviran je na Zagrebačkom sveučilištu za doktora tehničkih nauka iz područja geodezije.

Božidar Jovanović dipl. inž. — odbranio je magistarsku radnju 3. prosinca 1975. pod naslovom »Prilog izučavanju metoda određivanja podvodnog reljefa« i time stekao naslov magistra nauka iz oblasti geodezije.

U svojoj radnji koja obuhvaća 145 štampanih strana A4 formata sa 100 slika i 9 kartografskih priloga, kandidat je izložio razvoj mjernih metoda u hidrografskom premjeru počam od prvih mjerenja jednostavnim metodama i priborima do najsuvremenijih metoda primjenom elektrooptičkih instrumenata i elektroničnih uređaja za mjerenje dubina i udaljenosti kao i za obradu podataka i izradu hidrografskog originala. Kandidat je obavio iscrpnu analizu točnosti ovih metoda uz grafičku ilustraciju pomorskim kartama starog i najnovijeg premjera. Iz ove analize jasno proizlaze postupci, koje treba primijeniti u pojedinim slučajevima hidrografskog premjera za izradu navigacionih karata, vodeći računa o sigurnosti plovidbe na moru i pod morem, a također i za hidrografske radove.

Filip Racetin dipl. inž. odbranio je magistarsku radnju 3. prosinca 1976. pod naslovom »Suvremeni način izrade originala geografskih naziva« i time stekao naslov magistra nauka iz oblasti kartografije.

Radnja sadrži 203 strojem pisanih strana sa 35 slika i 61 tabelom o numeričkim na je u osam poglavlja. Kandidat je nakon komparativne analize postojećih rješenja proveo vlastita istraživanja, teoretske postavke provjeravao vlastitim pokusima, te nakon kritičke analize rezultata pokusa primijenio rješenja u proizvodnji. Svoja rješenja kandidat je prikazao na konkretnom primjeru izrade pomorske karte 1:100000, a također i cjelokupan proces izrade naziva u svim fazama izrade karte.

Stipan Pleić dipl. inž. odbranio je magistarsku radnju 16. siječnja 1976. pod naslovom »Pomorske karte Jadrana za obalnu i kursnu plovidbu« i time stekao naslov magistra nauka iz oblasti kartografije.

Ovaj magistarski rad pripada u širem smislu oblasti prikritične kartografije i to jednom od najvažnijih njenih dijelova — sastavljanju i izradi karata. Nakon povijesnog prikaza postojećih karata Jadrana od prvih početaka do razdoblja između dva rata, kandidat je dao pregled i analizu jugoslavenskih i talijanskih karata za ovo područje, a također i daljnji razvoj izrade karata nakon oslobođenja. Ovom analizom obuhvaćene su i karte novih izdanja iznoseći njihove dobre strane a i nedostatke, da bi izložio izradu suvremenih pomorskih karata u raznim mjerilima na osnovi višegodišnjeg istraživanja, u kojima je kandidat osobno učestvovao koristeći nova naučna dostignuća i tehnološke postupke.

Eugen Čavlek dipl. inž. — odbranio je magistarsku radnju 27. travnja 1976. pod naslovom »Propagacija vodnog vala u uvjetima stacioniranog neravnomjernog kretanja tekućine« i time stekao naslov magistra nauka iz područja hidrologije.

Autor rada nastojao je pronaći originalno rješenje problema, koji se javljaju pri kretanju valova u koritima sa slobodnom vodnom površinom. Postupak proračuna takvog poremećenog kretanja može biti upotrijebljen u cilju prognoziranja visina velikih voda, na poziciju promjenu brzine i protoka u koritu, što se odražuje u donošenju raznih regulacionih mjera, zaštite od poplave, plovidbe i sl.

Na kraju autor prilaže praktično rješenje jednog primjera propagacije vodnog vala. U tom primjeru je detaljno prikazan postupak računanja. Za isti primjer razrađen je i program u Fortranu s priloženim rezultatima obrade, koji su i grafički prikazani. Iz tog prikaza vidi se mogućnost praćenja propagacije vodnog vala duž toka u bilo koje vrijeme.

Zlatko Srebrešević dipl. inž. geod. i kult. tehn. — odbranio je magistarsku radnju 7. lipnja 1976. pod naslovom »Dimenzioniranje akumulacije pomoću statističkih metoda« i time stekao naslov magistra nauka iz oblasti hidrologije.

Radnja sadrži 203 strojem pisanih strana sa 35 slika i 61 tabelom o numeričkim rezultatima. Kandidat je kao primjer za obradu svoje teme uzeo buduću akumulaciju »Kamensko«, gdje osim hidrometeoroloških podataka o oborinama na tom slivnom području nema drugih hidroloških mjerenja. U radnji je prikazan niz početnih pokušaja generiranja hidroloških podataka, koji upotrebom elektroničke obrade dobivaju nove oblike. U radu je dokazana mogućnost korištenja Markovlevog linearnog modela prvog reda, te uobičajenim statističkim testovima utvrđeno da se historijski i generirani podaci znatno ne razlikuju, što znači da pripadaju istoj populaciji. Na osnovi toga komisija je ocijenila da je problemu informacija o vremenskom nizu hidroloških veličina na mjestu lokacije brane, gdje direktnih mjerenja nije bilo, kandidat dao svoj originalan doprinos.

Milivoj Florijan dipl. inž. odbranio je magistarsku radnju 7. prosinca 1976. pod naslovom »Prilog ispitivanju vanjskih utjecaja na točnost mjerenja elektrooptičkim daljinomjerima« i time stekao naslov magistra nauka iz oblasti geodezije.

Radnja sadrži 196 strana sa 81 slikom i grafikonima, 50 tabela te 187 strana priloga osmatranja i obrade podataka. Korišten je za ispitivanje elektrooptički daljinomjer AGA 6, a mjerenja su obavljena u Kaštelanskom zaljevu i na Hvaru. Kandidat je ispitivao utjecaj aktivne i pasivne refleksije pri mjerenju preko morskih površina. Došao je do zaključka da je ovaj daljinomjer veoma osjetljiv na ove utjecaje i da mu osjetno smanjuje domet. Uz ova ispitivanja kandidat je ispitivao i mnoge druge utjecaje, probleme i pojave, koje su u vezi s ovim mjerenjima. Uspoređujući mjerenja u Kaštelanskom zaljevu i na Hvaru na dužinama triangulacionih strana dolazi do zaključka da u triangulacionim stranama gotovo horizontalnih vizura kao i kosih nema osjetnih razlika u pogledu točnosti. To znači da visinske razlike ne utiču bitno na točnost mjerenja. Međutim zapaženo je da dugotrajna opažanja nepovoljno utječu na točnost mjerenja, a povećan broj mjerenja u istim uvjetima ne povećava točnost.

M. J.

PETO SAVETOVANJE O KARTOGRAFIJI U NDR SA TEMOM: »AUTOMATSKA IZRADA TEMATSKIH KARATA I NJIHOVO DRUŠTVENO KORIŠĆENJE«

Savetovanje je održano 29. i 30. oktobra 1976. godine u gradu Halle-u u organizaciji Naučno-tehničkog društva za geodeziju, fotogrametriju i kartografiju, i Geografskog društva NDR. Savetovanju je prisustvovalo oko 120 učesnika od kojih je 17 iz ostalih socijalističkih zemalja, Poljske (4), SSSR-a (1), Čehoslovačke (4), Rumunije (4), Mađarske (1), Bugarske (1) i Jugoslavije (2)+.

U okviru savetovanja održana je u holu sale fabrike vagona izložba radova iz oblasti tematske kartografije u NDR kao i planova gradova u krupnoj razmeri (1:1000 i 1:500) izrađene fotogrametrijski digitalizacijom i automatskim kartiranjem. Gostoljubivi domaćini postarali su se da savetovanje protekne u prijatnoj i radnoj atmosferi.

Na savetovanju su data sledeća izlaganja:

Prof. Dr. Roubitschek i Dipl. Geogr. Sasse: »Problem pripreme i korišćenja tematskih karata«;

Prof. Dr. Ogrissek: »Redakcijsko-kartografski zadaci pri automatskoj izradi tematskih karata na osnovu teritorijalnih podataka«;

Viši inž. Lehman: »Klasifikacija i standardizacija tematskih karata kao preduslov njihove efikasne izrade i korišćenja«;

Dipl. Geogr. Benedict: »Korišćenje delimično automatizovanog postupka pri izradi tematskih karata za geografska istraživanja«;

Dr. inž. Clauss: »Zahtevi poljoprivrede za tematskim kartama sa gledišta njihove delimično automatske izrade«;

Dr. Kreibitz: »Naučno-tehnički i organizacioni zahtevi priprema automatske izrade tematskih karata«;

Dipl. inž. Behrens: »Korišćenje malih računara pri pripremanju statističkih materijala za izradu karata«;

Dipl. inž. Nischan: »Karte kao analogna memorija podataka-razmišljanja o uzimanju informacija sa njih«;

Dr. Lorenz: »Korišćenje tematskih karata u zdravstvu«;

Dr. inž. Töpfer: »Prostorno predstavljanje statističkih podataka kao sredstvo za sticanje saznanja i donošenja odluka«;

Dipl. inž. Fischer: »Redakcija mnoštva podataka pri digitalizaciji i automatskom crtanju linija«;

Dipl. inž. Gries: »Mogućnosti i granice delimično automatske izrade karata u VEB HAG Gottbus*«;

Dr. Stempell: »Iskustva i orijentacija na korišćenje automatskog postupka za izradu karata u teritorijalnom planiranju«;

Dipl. ekon. inž. Spiegel: »Korišćenje automata za crtanje u planiranju izgradnje gradova«;

Dr. Wolff: »Mogućnosti korišćenja rezultata tematskih interpretacija iz vazdušnih snimaka«; od gostiju dali su svoja izlaganja:

Prof. Borodin (Moskva): »Tematske karte u poljoprivredi«;

Dr. Maritinek (Prag): »O gradskom informacionom sistemu i tematskom prikazu podataka«.

Izlaganja na savetovanju kao i izložba pokazali su da tematska kartografija postaje sastavni deo života, nauke, privrede i kulture jedne zemlje da se razni pribavljeni podaci, naučni, tehnički, privredni i statistički, posle određene statističke obrade, mogu teritorijalno prikazati za pojedine gradove i naselja, oblasti ili celu zemlju u obliku tematskih karata, na osnovu kojih se može steći objektivna ocena o određenoj pojavi stanju i razvoju, preduzimati određene mere, usmeravati dalji razvoj i planirati.

Prema obećanju domaćina pojedini referati biće objavljeni u svom punom obimu u časopisu »Vermessungstechnik« (DDR) i »DDR Geographische Mitteilungen« u narednim mesecima.

* Socijalističko preduzeće: Glavni naručilac kompleksne stambene izgradnje (VEB Hauptauftragegeber Komplexer Wohnungsbau Gottbus)

Srboljub Mitić dipl. inž.
Beograd

VRIJEDAN JUBILEJ

DVADESET PET GODINA RADA MEĐUNARODNOG INSTITUTA ZA AEROFOTOGRAMETRIJU I GEO—Znanosti (I. T. C.)

17 decembra 1976 godine na svečan način proslavljena je u nizozemskom gradu Enschede-u u njegovom sadašnjem sjedištu dvadeset pet godišnjeg rada Međunarodnog instituta za aerofotogrametriju i geo-znanosti (I.T.C.). U tom periodu Institut je postigao izvanredne rezultate kako na obrazovnom tako i na znanstveno-istraživačkom i savjetodavnom (consulting) polju, što mu je neosporno donijelo svjetski ugled i priznanje.

Taj Institut imao je i ima određenog utjecaja i na razvoj našeg kadra koji se bavi fotogrametrijskom naukom i praksom (preko rada naših stručnjaka u Institutu, specijalizacijom na kursevima različitog usmjerenja, praćenjem bogate publicistike Instituta, slušanjem izlaganja vodećih stručnjaka Instituta na svim međunarodnim skupovima sa fotogrametrijskom tematikom) pa je i to jedan od razloga da se dvadeset pet godišnjica rada te ustanove zabilježi i na stranicama »Geodetskog lista«

Nije moguće pisati o radu I.T.C-a i o njegovim rezultatima i uspjesima a da se odmah ne pomene ime prof. dr. ing. W. Schermerhorna, poznatog nizozemskog naučnika na polju fotogrametrije. On je bio glavni zagovornik i borac za osnivanje Instituta, njegov prvi Načelnik pod čijim je rukovodstvom Institut započeo svoj rad i zacrtao svoj daljnji razvoj. U znak pažnje i zahvalnosti — 17. decembar — rođendan svog osnivača prof. dr. ing. Schermerhorna, nakon njegovog povlačenja iz aktivnog života — Institut slavi kao svoj dan, Dan Instituta.

Osnivanje I.T.C.-a došlo je kao rezultat napora Ujedinjenih Naroda da se odmah poslije II svjetskog rata priđe široj svjetskoj akciji tehničke pomoći i razvoja zemalja koje su stekle ili budu stekle nezavisnost. U tom smilu, Skupština UN decembra 1949. godine osnovala je Fond za razvoj nerazvijenih zemalja. Važno je ovdje istaći da je grupa nerazvijenih zemalja, u materijalima podnijetim Skupštini UN istakla da aerofotografija predstavlja — obzirom na tadanji stupanj njihovog razvitka — neophodnu podlogu na osnovu koje se mogu razrađivati razvojni planovi i programi. Iz toga je slijedio zaključak da odgovarajući kadar nerazvijenih zemalja treba obučavati o načinu korišćenja aerosnimaka, i to kroz neki centar za obuku. Ponudu Ekonomsko-socijalnog savjeta UN da Nizozemska osnuje jedan takav centar, prof. dr. ing. Schermerhorn prima s oduševljenjem i s jakim argumentima traži od vlade svoje zemlje da se ova ponuda prihvati, to konačno i rezultira odlukom nizozemskih vlasti (11. jula 1950. godine) da se u Delftu osnuje Međunarodni centar za obuku iz aerofotogrametrije — poznat po popularnom kraticom I.T.C.

Septembra 1951. godine započela je prva akademska godina u I.T.C.-u sa kursovima iz fotogrametrije, aerofotografije i aerofotointerpretacije (u geološke, pedološke i šumarske svrhe). U startu, 1951—1952 školske godine bilo je ukupno 27 polaznika (aerofotogrametrija i aerofotografija 13, geologija 3, pedologija 2 i šumarstvo 9).

Kroz dvadeset pet godina rada Institut se stalno razvijao kako u smislu proširivanja nastavnog programa i oblasti, tako i po broju polaznika. U 1976. — jubilarnoj — godini Institut je imao organizovanu nastavu sa odgovarajućom praksom iz većeg broja oblasti, podijeljenu kroz slijedeće odjele:

— Odjel za fotogrametriju koji ustvari predstavlja težište djelovanja Instituta i u okviru kojeg djeluju pododjeli za: aeronavigaciju, aerofotografiju, aerofotogrametriju u užem smislu, kartografiju i računski centar. Ovaj odjel raspolaže sa velikim brojem fotogrametrijskih instrumenata za obuku, modernom fotolaboratorijom, zatim sa dvomotornim avionom za snimanje sa najsuvremenijim uređajima za navigaciju i snimanje.

— Odjel za prirodna bogatstva ima cilj da osposobi polaznike u izradi tematskih karata kao što su npr. pedološke, geološke, vegetacijske i druge — naravno koristeći aerosnimke i primjenjujući odgovarajuću fotointerpretaciju — a u svrhu suvremenije evidencije i boljeg korišćenja prirodnih bogatstava.

— Poseban odjel čine dva pododjela: onaj za urbanistički premjer kao i onaj za tzv. integralni premjer. Osnovni zadatak pododjela za urbanistički premjer je društveno-ekonomski studij za potrebe urbanističkog planiranja, polazeći od činjenice da sadržaj aerosnimaka pruža mogućnost statističke obrade što reducira terenski rad na minimum. Pododjel za integralni premjer osnovan je na inicijativu UNESCO-a i ima interdisciplinarni značaj. Za razvojne projekte i programe potrebni su podaci iz različitih disciplina. Kroz ovaj pododjel obučavaju se stručnjaci kako najlakše doći do potrebnih podataka i kako ih najcjelishodnije predstaviti. Naravno da i ovdje aerosnimak predstavlja osnovni izvor podataka.

— Odjel za tzv. ruralni premjer ima takođe interdisciplinarni karakter a kao konačan cilj mu je osposobljavanje stručnjaka u korišćenju aerosnimaka kao osnovnog izvora podataka kako fizičke tako i društveno-ekonomske prirode koji su potrebni za prostorno planiranje ruralnih rejona.

Iako u osnovi namijenjen obuci kadra iz zemalja u razvoju, Institut je otvoren i za polaznike iz razvijenih zemalja. To se vidi iz slijedećih podataka o ukupnom broju polaznika od osnivanja do 1976. godine i njihovoj regionalnoj raspodjeli:

	Broj polaznika	%
Azija	1 130	36,2
Afrika	599	19,2
Australija	53	1,7
Sjeverna Amerika	118	3,8
Srednja i Južna Amerika	363	11,6
Evropa	861	27,5
(Jugoslavija)	(19)	(0,6)
<hr/> Svega	<hr/> 3 124	<hr/> 100,0

On osnivanja do 1971. godine sjedište Instituta bilo je u Delftu a zatim je uslijedilo preseljenje u nove, bolje opremljene prostorije u Enschede-u. Sada

Institut raspolaže i impozantnom zgradom za smještaj, učenje i društveni život polaznika a koja nosi naziv »Schermerhorn Hall«.

Može se slobodno reći da svoj osnovni zadatak — obuka kadra za potrebe zemalja u razvoju, Institut u potpunosti ispunjava. Danas se širom svijeta a naročito u zemljama u razvoju mogu sresti na najodgovornijim dužnostima stručnjaci iz fotogrametrije koji su svoje znanje sticali i dograđivali u I.T.C.-u.

I u domeni konsultacija i savjeta u pitanju primjene aerofotografije i aerofotogrametrije, I.T.C. je imao zapažene rezultate. To se ogleda kroz mnoge konsultativne angažmane I.T.C.-a na planu:

- uspostavljanje i organizovanje geodetsko-kartografskih organizacija.
- uspostavljanja i organizovanja nastavnih instituta
- projektovanje premjera u raznim uslovima i u raznim djelovima svijeta
- projektovanje premjera u raznim uslovima i u raznim djelovima svijeta
- izrada nacрта ugovora i raznih specifikacija pri izvođenju radova premjera, snimanja iz zraka, kartiranja.
- uvođenje novih metoda u ustanovama i organizacijama koje su takvu vrstu pomoći tražile od I.T.C.-a
- izvođenju nadzora nad radovima a prema zahtjevima raznih investitora.

Ovaj Institut nije doprineo izgradnji kadrova samo pod svojim krovom. već se, na poziv odgovarajućih vlada angažovao u osnivanju i upućivanju u rad regionalnih centara i to:

- »Indijskog instituta za fotointerpretaciju« u Dehra Dun-u
- »Interameričkog centra za fotointerpretaciju« u Bogoti-Kolumbija, i
- »Regionalnog centra za fotogrametrijski premjer« u Ile-Ife, Nigerija.

Uspješnom radu ovih centara doprinijelo je iskustvo I.T.C.-a i njegovih nastavnika koji su u prvim danima djelovanja novih centara bili glavni predavači.

Svoju značajnu obrazovnu ulogu ova ustanova ne vrši samo preko nastave i kurseva koje Institut drži u svojem sjedištu u Enschede-u, nego i preko svojih mnogobrojnih izdanja koja dopiru do svih krajeva svijeta. Napomenimo ona najvažnija:

- Aprila 1960 godine započelo je izdavanje tzv. A i B serija. Pod oznakom A bile su publikacije koje su obuhvaćale fotogrametriju u užem smislu, a pod oznakom B one koje su tretirale razne oblasti primjene fotointerpretacije. Do kraja 1972. godine izašlo je nekoliko desetina svezaka iz obje serije. Početkom 1973. godine zamijenio ih je jedinstven »ITC Journal« — neka vrsta zbornika radova Instituta koji izlazi četiri puta godišnje.
- Institut izdaje »ITC priručnike za fotogrametriju« iz različitih područja fotogrametrije i fotointerpretacije, kao i druga skripta potrebna polaznicima raznih kurseva.
- Još januara 1959. godine Institut je započeo izdavanje »ITC Međunarodne bibliografije« koja ima korisnike u svim djelovima svijeta i koja registrira naslove i osnovne informacije svih izašlih članaka i knjiga iz područja fotogrametrije.

Završavamo ovaj prikaz dvadeset pet godišnjeg rada Međunarodnog instituta za aerofotogrametriju i geo-znanosti (I.T.C.) sa ubjedenjem da će taj Institut i dalje nastaviti svoj uspješan put u obuci stručnjaka kao i na znanstveno-istraživačkom polju u oblasti fotogrametrije.

Anton Sindik dipl. inž.

JUGOSLAVENSKO-AUSTRIJSKA IZMJENA GEODETSKIH STRUČNJAKA

U okviru gornje izmjene, utanačene između Saveza geodetskih inženjera i geometara SFRJ i Oesterreichisches Verein für Vermessungswesen und Photogrammetrie održano je prvo predavanje dne 12. 11. 1976. na Technische Universität u Beču, a predavač je bio prof. dr F. Braum s temom: »Postupci orijentacije u jugoslavenskim fotogrametrijskim pogonima«. Brojni auditorij pratio je predavanje s interesom i razumijevanjem, te su se diskutanti povoljno izrazili o predavačevom izlaganju.